

Regionų komiteto nuomonė. Veiksmų planas „Verslumas 2020“

(2013/C 356/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- pripažįsta šio veiksmų plano reikšmę ir pabrėžia, kad norint sėkmingai įgyvendinti šio plano tikslus, būtina, kad valdžios institucijos tarpusavyje koordinuotų savo veiksmus viršvalstybiniu, nacionaliniu ir – svarbiausia – regioniniu ir vietos lygmeniu;
- pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir suinteresuotieji subjektai būtinai turi dalyvauti įgyvendinant veiksmų planą, nes vietos ir regionų valdžios institucijos yra arčiausiai mažųjų ir vidutinių įmonių ir verslo rėmėjų esantis valdymo lygmuo, be to, dauguma MVĮ savo veiklą vykdo regioninėse ir vietos rinkose;
- pabrėžia, kad nuo 2010 m. Regionų komiteto teikiamas Verslaus Europos regiono (VER) apdovanojimas galėtų tapti europiniu pavyzdžiu, kaip plėtoti ir įgyvendinti verslumui palankią politiką, mažoms ir vidutinėms įmonėms teikti tikslingą paramą ir kurti į ateitį orientuotas strategijas;
- pabrėžia, kad kur kas didesnis vaidmuo turėtų tekti savarankiškam darbui ir verslo plėtrai, jie turėtų būti vertinami kaip realistiška ir sveikintina alternatyva; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu toliau skatinti socialinį verslumą kaip vertingą alternatyvą tradiciniams verslo vykdymo būdams – tiek siekiant pelno, tiek jo nesiekiant;
- pabrėžia, jog Europa turi įtikinti jaunimą, kad verslumas siūlo perspektyvą ir daug žadančią karjerą ateityje, ir šitaip pagyvinti verslumo dvasią; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi įgaliojimus remti švietimą ir suteikti jam verslumo matmenį.

Pranešėjas

Pranešėjas Paweł ADAMOWICZ (PL / ELP), Gdanskio miesto vadovas

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui VEIKSMŲ PLANAS „VERSLUMAS 2020“ – Verslumo dvasios atkūrimas Europoje.

COM(2012) 795 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl veiksmų plano „Verslumas 2020“, kuriuo siekiama Europoje puoselėti verslumo kultūrą, sukurti geresnes finansavimo sąlygas, teikti aukštos kokybės verslo paramos paslaugas, propaguoti sektinus pavyzdžius ir pasiekti tam tikras visuomenės grupes;
2. dar kartą pareiškia visiškai pritarius veiksmams, kuriais puoselėjamas verslumas ir panaikinamos MVĮ vystymuisi trukdančios kliūtys, nes taip pripažįstama, kad jos turi didelės įtakos didinant Europos Sąjungos konkurencingumą;
3. pabrėžia, kad visos valdžios institucijos visais lygmenimis turėtų stengtis racionalizuoti leidimų suteikimo ir kontrolės procedūras ir kitas žinybines priemones. Jos turėtų siekti paprastesnių informacijos mainų, bendros terminijos ir veiklos valdymo sistemų, per kurias būtų galima automatiškai gauti informaciją iš kitų sistemų ir duomenų bazių;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad labai svarbu nedelsiant įgyvendinti jau priimtus sprendimus. Tolesnės teorinės diskusijos nepadės kurti verslo aplinkos;
5. pabrėžia, kad pastarojo laikotarpio ekonominis nuosmukis sudavė stiprų smūgį Europos mažųjų ir vidutinių įmonių verslininkams, ypač periferiniuose regionuose, kuriuose labai padaugėjo verslo nesėkmių;
6. pripažįsta, jog norint, kad Europos ekonomika atsigaivintų, taip pat siekiant augimo ir didesnės socialinės sanglaudos, labai svarbu sukurti verslui tinkamą aplinką ir sklandžiai veikiančią vidaus rinką;
7. pabrėžia, kad norint pasiekti gerų rezultatų, labai svarbios yra vietos ir regiono verslo sąlygos: reikėtų stengtis ugdyti gebėjimą diegti inovacijas ir formuoti į atviras inovacijas orientuotą mąstyseną – visa tai reikėtų kurti efektyviai naudojant žinias iš įvairių šaltinių, plėtojant motyvuojantį dialogą, užtikrinant bendradarbiavimą ir kūrybinę bendraautoriystę;
8. mano, kad šis veiksmų planas yra reikalingas norint paskatinti bendrojoje rinkoje verslininkams sudaryti palankią aplinką ir atitinkamai prisidėti prie ekonomikos atgaivinimo visoje ES;
9. pritaria veiksmų plane pasirinktiems prioritetams, kuriuos atspindi jame nurodyti trys ramsčiai (verslumo ugdymo ir mokymo skatinimas, tinkamos verslui aplinkos kūrimas, sektini pavyzdžiai ir konkrečių visuomenės grupių pasiekimas), ir palankiai vertina veiksmų plane numatomus pasiekti rezultatus;
10. pabrėžia, kad kur kas didesnis vaidmuo turėtų tekti savarankiškam darbui ir verslo plėtrai, jie turėtų būti vertinami kaip realistiška ir sveikintina alternatyva. Tai labai svarbios Europos ekonomikos konkurencingumo didinimo sudėtinės dalys, todėl šioje srityje reikalinga integruota ir daugiapakopė parama; tai reiškia, kad visi valdžios lygmenys turi imtis priemonių, kad pastebimai sumažintų savarankiškai dirbantiems asmenims tenkančią administracinę naštą, pagerintų jų socialinę apsaugą, užtikrintų geresnes teises į pensiją ir sumažintų mokesčių naštą;
11. pripažįsta, kad verslo sektoriuje moterų vis dar yra per mažai (vos 30 proc. visų verslininkų yra moterys), o norint, kad moterų verslininkų būtų daugiau, labai svarbu rengti moterims skirtus specialius mokymus ir jas remti, taip pat ragina kurti moterims skirtus verslo centrus;
12. pakartoja savo naujausiose nuomonėse dėl pramonės politikos ⁽¹⁾ ir dėl valstybės pagalbos regionams ⁽²⁾ suformuluotą prašymą Komisijai spręsti slenksčio efekto klausimą, susijusį su įmonių kategorijos apibrėžtimi, ir peržiūrėti MVĮ apibrėžtį. Konkrečiai Komisija turėtų „patobulinti analitinius gebėjimus ir paramos įmonėms priemones apsvairstant galimybę sukurti, kaip tai jau padaryta žemės ūkio produktų perdirbimo pramonėje, naują vidutinio dydžio įmonių kategoriją, tarpinę tarp MVĮ ir didelių įmonių; tokioje įmonėje dirbtų 250–750 darbuotojų, jos metinė apyvarta būtų iki 200 mln. EUR. Regionų komitetas taip

⁽¹⁾ 2013 m. balandžio 11 d. RK nuomonė CDR2255-2012_00_00_TRA_AC, 18 punktas.

⁽²⁾ 2013 m. sausio 31 d. RK nuomonė CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, 45 punktas.

pat ragina pradėti diskusijas dėl poreikio atsižvelgti į tarpinio dydžio įmones, kurios susikūrusios spartaus augimo MVĮ pagrindu – jos ateityje bus Europos turtas – ir turinčias nuo 250 iki 5 000 darbuotojų. Šioms naujoms įmonių kategorijoms galėtų būti skiriama atitinkamo dydžio parama, didesnė, negu skiriama didelėms įmonėms, bet mažesnė, negu gauna MVĮ;

13. pabrėžia, kad amatai (kaip MVĮ sektoriaus dalis) visada turėjo ir tebeturi didelės įtakos Europos ekonomikos augimui ir yra pramonės plėtros atrama, todėl reikėtų kur kas labiau atsižvelgti į specifinius šio sektoriaus poreikius; tas pats, beje, pasakytina ir apie profesinio mokymo centrų plėtrą ir stiprinimą;

14. taip pat nori atkreipti dėmesį į ypatingą socialinės ir solidarios ekonomikos srityje besivystančių įmonių vaidmenį. Šios įmonės padeda sunkumų turinčiuose regionuose plėtoti ekonomikos veiklą, užtikrinti socialinį ryšį ir atlieka visuotinės svarbos užduotį, todėl joms turi būti nustatytas kitoks viešosios intervencijos lygis;

15. nurodo, kad tolesnė deindustrializacija gali turėti poveikio užimtumui ir gerovei Europoje. Todėl ES turėtų įgyvendinti struktūrines reformas, kurios sustiprintų jos tarptautinį konkurencingumą, visų pirma pramonės pajėgumo požiūriu;

16. sutinka, kad verslininkų vaidmuo visuomenėje turėtų būti labiau pripažintas ir daug labiau sustiprintas;

17. teigiamai vertina atvirą ir integracinį veiksmų plano pobūdį: orientuojamasi į plačią suinteresuotųjų asmenų grupę ir norima angažuoti platų jau veikiančių MVĮ, pradedančiųjų ir potencialių būsimų verslininkų spektrą;

18. yra pasiryžęs populiarinti verslumui palankesnės Europos idėją ir skatinti vietos ir regionų lygmeniu visiškai įgyvendinti veiksmų planą „Verslumas 2020“ ir Smulkiojo verslo aktą Europai;

19. apgailestauja, kad veiksmų plane deramai neatsižvelgta į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį, nors vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka nepaprastai svarbus vaidmuo įgyvendinant visus visuose trijuose šio veiksmų plano ramsčiuose nustatytus tikslus;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka didžiausias vaidmuo svarbiausiose veiksmų

plano „Verslumas 2020“ srityse (švietimo ir mokymo, skaidrių administracinių paslaugų teikimo, verslininkams palankios aplinkos kūrimo ir verslumo skatinimo);

21. pabrėžia, kad visose valstybėse narėse vietos ir regionų valdžios institucijos jau yra vykdžiusios daug reikšmingų veiksmų plano sritis apimančių priemonių ir iniciatyvų;

22. apgailestauja, kad nepakankamai atsižvelgiama į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį įgyvendinant veiksmų planą ir kad regioninis matmuo minimas tik kaip horizontalaus įmonių rėmimo tinklo dalis;

23. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir suinteresuotieji subjektai būtinai turi dalyvauti įgyvendinant veiksmų planą, nes vietos ir regionų valdžios institucijos yra arčiausiai mažųjų ir vidutinių įmonių ir verslo rėmėjų esantis valdymo lygmuo, be to, dauguma MVĮ savo veiklą vykdo regioninėse ir vietos rinkose;

24. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka labai svarbų vaidmenį skatinant organizacinio ir politinio pobūdžio dinamiką, kuri išlaisvina regionuose veiklą vykdančių subjektų (prekybos ir amatų rūmų, profesinių organizacijų, technologijų centrų, technologijų parkų, verslo inkubatorių, universitetų, klasterių iniciatyvų ir kitų tinkamų partnerių, galinčių padėti MVĮ, pradedantiems verslininkams, sparčiai augančioms naujoms įmonėms ir pan. vykdyti jų projektus) bendradarbiavimui reikalingas sinergijas;

25. pabrėžia, kad vietos ir regionų subjektai atsako už regioninių verslumo strategijų kūrimą, o šios strategijos kaip niekada anksčiau gausiai gali būti remiamos būsimosios ES finansinės perspektyvos laikotarpiu, visų pirma iš struktūrinių fondų;

26. nurodo, kad inovacijas diegiančioms MVĮ ir naujoms įmonėms, taip pat būsimų verslininkų vadybos įgūdžių ugdymui ir mokymui (ypač finansų planavimo, strategijos ir rinkodaros srityje) teikiant viešąsias gėrybes ir paslaugas, informaciją, praktines žinias ir finansavimą reikia didesnio viešojo sektoriaus įsikišimo ir paramos;

27. mano, kad reikia keisti daugelio bankų verslo rizikos vertinimo ir startuolių bei MVĮ finansavimo procedūras ir požiūrį; tai turėtų būti vienas iš prioritetų, jeigu valdžios institucijos ir toliau remis bankus;

28. pabrėžia, kad nuo 2010 m. Regionų komiteto teikiamas Verslaus Europos regiono (VER) apdovanojimas galėtų tapti europiniu pavyzdžiu, kaip plėtoti ir įgyvendinti verslumui palankią politiką, mažosioms ir vidutinėms įmonėms teikti tikslinę paramą ir kurti į ateitį orientuotas strategijas. VER iniciatyva taip pat gali padėti vietos ir regionų lygmeniu plėtoti partnerystės ryšius pagal Smulkiojo verslo aktą, kad jos taptų į verslumą orientuotomis partnerystėmis ir atitinkamai padėtų įgyvendinti šio veiksmų plano ir Įmonių konkurencingumo ir MVĮ programos (COSME) tikslus;

29. pripažindamas MVĮ, kaip pagrindinės darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo Europoje varomosios jėgos, vaidmenį (2002–2010 m. laikotarpiu 85 proc. naujų darbo vietų Europos Sąjungoje sukurta mažosiose ir vidutinėse įmonėse), pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka nelengva užduotis užmegzti ryšius su MVĮ, skirtingiems MVĮ (ypač mikroįmonių) tipams pritaikyti paramą ir įgyvendinti aukščiausio lygio paramos priemones;

30. pripažįsta, kad nepaisant to, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka labai svarbus vaidmuo šalinant verslumui trukdančias kliūtis, ES šiame procese taip pat atlieka svarbią funkciją sudarydama palankesnes bendrosios rinkos veikimo sąlygas ir gerindama verslo aplinką;

31. pripažįsta šio veiksmų plano reikšmę ir pabrėžia, kad norint sėkmingai įgyvendinti šio plano tikslus, būtina, kad valdžios institucijos tarpusavyje koordinuotų savo veiksmus viršvalstybiniu, nacionaliniu ir – svarbiausia – regioniniu ir vietos lygmeniu;

32. turėdamas omenyje tai, kad verslumo skatinimo projektai yra horizontalaus ir daug sektorių apimančio pobūdžio, pabrėžia, kad tarpusavyje turėtų glaudžiau bendradarbiauti įvairūs Europos Komisijos generaliniai direktoratai;

33. atsižvelgdamas į tai, kas jau pasakyta pirmiau, ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad įvairios įmonėms skirtos ES finansavimo programos visapusiškai papildytų vienos kitas, visų pirma tai pasakytina apie COSME, struktūrinius fondus ir programą „Horizontas 2020“, kad būtų galima maksimaliai išnaudoti sinergijas ir išvengti nereikalingo veiklos dubliavimo;

34. pabrėžia, kad galimas veiklos dubliavimas gali turėti neefektyvių ir nereizultatyvių pasekmių, todėl ragina racionalizuoti ir koordinuoti įvairiais valdymo lygmenimis įgyvendinamas priemones;

35. atsižvelgdamas į šios problemos mastą, prašo išsamesnės informacijos apie konkretų įvairių siūlomų priemonių įgyvendinimui skiriamą finansavimą;

36. apgailestauja, kad komunikate neatsižvelgiama į Europos regionuose taikomų verslumo modelių ir ekosistemų įvairovę: ypač daug skirtumų esama tarp „senųjų“ ir „naujųjų“ valstybių narių, didmiesčių ir kitų regionų, taip pat tarp centrinių ir periferinių regionų;

37. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas daugiau dėmesio skirti verslo dinamikai ir tvaraus augimo skatinimui savo regione steigiant novatoriškas įmones;

38. atkreipia dėmesį į priemones, skirtas galimybių paieškai, kuri laikoma viena iš pagrindinių struktūrinių fondų panaudojimo ir pažangios specializacijos ašiu;

39. ragina regionų ir vietos lygmenį plėtoti savo veiksmų programas taip, kad būtų galima numatyti specialias, veiksmų plano tikslams propaguoti skirtas priemones, ir užtikrinti, kad struktūrinių fondų partnerystėje atsispindėtų įvairovė ir lyčių lygybė;

40. pabrėžia, kad Regionų komiteto teikiamas Verslaus Europos regiono (VER) apdovanojimas yra geras pavyzdys, rodantis, kad regionai gali parengti į ateitį orientuotas strategijas, kuriose ypač daug dėmesio būtų skiriama verslumui ir kuriose numatoma speciali parama MVĮ, kad būtų lengviau spręsti bendras ir tik atskiriems regionams būdingas MVĮ problemas;

41. pabrėžia, kad visi 2011–2013 m. VER apdovanojimą gavę regionai yra iniciavę įdomias naujas arba išplėtoję jau esamas priemones, kad galėtų formuoti savo regioninę ekonomikos politiką;

42. ragina plėtoti VER tinklą, pasinaudojant Europos Komisijos pavyzdine programa COSME (2014–2020) kaip vienu iš tinkamų kanalų;

43. ragina įgyvendinti Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programoje COSME įvardytus tikslus: šia programa siekiama supaprastinti MVĮ finansavimo sąlygas, sukurti verslo kūrimui ir plėtrai palankią aplinką, Europoje skatinti verslumo kultūrą, didinti tvarų ES įmonių konkurencingumą, padėti mažosioms įmonėms vykdyti veiklą už savo šalies ribų ir sudaryti joms geresnes sąlygas patekti į rinkas;

44. pritaria Europos Komisijos ketinimui supaprastinti programos COSME valdymą palyginti su ankstesnėmis programomis, tokiomis kaip Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (2007–2013 m.), siekiant sumažinti administracines sąnaudas ir daugiau dėmesio skirti geresnėms įmonių rėmimo priemonėms;

45. primygtinai prašo Regionų komitetą pakviesti į būsimus programos COSME valdymo komiteto posėdžius;

46. pabrėžia, kad veiksmų plane dėmesį reikėtų sutelkti į bendruosius politikos principus, ir apgailestauja, kad verslumo problematiką Europos Komisija supranta visų pirma kaip kiekybinį iššūkį (kaip įmonių skaičiaus didinimą);

47. atkreipia dėmesį į priemones, dėl kurių atsiranda vis daugiau su universitetais ir kitomis švietimo įstaigomis susijusių startuolių. Labai svarbu būtų surasti pasiteisinusius pavyzdžius ir jais sekti visoje ES;

48. pabrėžia, kad ekonomikos augimas labai priklauso nuo novatoriškų ir konkurencingų įmonių; be to, ypač reikėtų skatinti norą plėstis pasaulinėse rinkose ir gebėjimą konkuruoti visame pasaulyje. Kad atsiliekančios regionai galėtų pasivyti pirmaujančiuosius (konvergencija), o kiti išlaikytų konkurencingumą tarptautinėse rinkose, būtina skatinti efektyviai veikiančių įmonių augimą;

49. yra susirūpinęs, kad dėl demografinių pokyčių daugelis šeimos verslu užsiimančių asmenų netrukus išeis į pensiją ir ne visi jų turi, kam perduoti įmonę, todėl tų įmonių ir jose dirbančių darbuotojų ateitis yra neaiški;

50. rekomenduoja, siekiant paskatinti įmonių internacionalizavimą, gerinti tiek įmonių, tiek studentų ir moksleivių užsienio kalbų žinias; taip pat rekomenduoja plėsti žinias apie bendros Europos Sąjungos ir pasaulinės rinkos teikiamas galimybes;

51. primena, kad norint padėti įvesti „meistro ir pameistro“ modelį reikėtų panaudoti ir ES lėšas. Perduodant žinias iš kartos į kartą sukurama nemaža pridėtinė vertė, nes vyresnio amžiaus darbuotojai gali perduoti mąstymo būdą ir praktinę patirtį, o jaunesni darbuotojai – pasiūlyti naujų idėjų ir suteikti entuziazmo. Taigi „meistro ir pameistro“ modelis veikia abiem kryptimis ⁽³⁾;

52. pabrėžia, kad paramą verslui teikiantys vietos ir regionų subjektai turėtų dėti daugiau pastangų, kad MVĮ galėtų visapusiškai pasinaudoti ES bendrosios rinkos potencialu; šiuo požiūriu pabrėžia, kad reikia tęsti Europos įmonių tinklo veiklą;

53. pabrėžia, kad kiti regioniniai subjektai, pavyzdžiui, verslo rėmėjai, universitetai, technologijų perkėlimo centrai, klasteriai ir kt., turėtų naujais būdais prisidėti prie regiono plėtros ir ieškoti

geriausių galimų bendradarbiavimo būdų, kad jų regioninės įmonės gautų profesionalią ir visapusišką paramą ir galėtų užkariauti naujas rinkas;

54. sutinka, kad, nepaisant stipraus bendradarbiavimo ir partnerystės, ES regionai turi patys apibrėžti savo augimo potencialą ir skatinti inovacijas tiek aukštųjų, tiek ir žemesnio lygio technologijų sektoriuose, pavyzdžiui, šiuo tikslu pagal specifines atitinkamo regiono sąlygas kurti pažangios specializacijos strategijas;

55. pripažįsta, kad kai kuriems Europos regionams itin reikšmingos gali būti ir augimo bei darbo vietų kūrimo varomąjė jėga tapti bazinės didelio poveikio technologijos (pažangiosios medžiagos, mikroelektronika ir nanoelektronika, biotechnologija ir fotonika). Šie sektoriai padeda pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir žinių ekonomikos. Šias technologijas plėtojantys verslininkai galėtų labai prisidėti prie šiandieninių visuomenės problemų sprendimo ir ES pramonės modernizavimo;

56. pabrėžia, kad be tradicinio verslumo reikia propaguoti priemones, kuriomis visose valstybėse narėse būtų skatinamas ir kuo didesnis akademinis mokslų daktarų ir doktorantų verslumas;

57. pabrėžia, kad veiksmų plane nurodytose srityse, remiantis subsidarumo principu, ES kompetencija yra antraeilė. Pabrėžia, kad veiksmų plane yra numatyta savanoriška sistema regionų ir vietos valdžios institucijoms;

58. pripažįsta, kad siūlomi veiksmai yra konkrečiai orientuoti į politines ir rinkos nesėkmes, tokias kaip informacijos asimetrija, kurias galima spręsti tik ES lygmeniu, taigi tai atitinka Lisabonos sutarties nuostatas;

59. pripažįsta, kad veiksmų planas neprieštarauja proporcingumo principui. Tikėtina, kad numatomų veiksmų dydis ir mastas duos teigiamų rezultatų – jų visuma ir daugybinis efektas padės išspręsti kai kurias konkrečias rinkos nesėkmes;

Verslumo ugdymo ir mokymo skatinimas

60. pabrėžia, jog Europa turi įtikinti jaunimą, kad verslumas siūlo perspektyvą ir daug žadančią karjerą ateityje, ir šitaip pagyvinti verslumo dvasią;

⁽³⁾ Cdr 14/2012 fin, ECOS-V-025, 64 punktas.

61. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi įgaliojimus remti švietimą ir suteikti jam verslumo matmenį;

62. pažymi, kad reikėtų pripažinti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimą skatinti verslumą;

63. ragina vietos ir regionų mokymo organizacijose ir švietimo sistemose sudaryti daugiau formaliojo ir neformaliojo mokymosi galimybių rengiant verslumo ir verslo plėtros kursus, skirtus konkrečioms tikslinėms auditorijoms;

64. pabrėžia Europos bendrųjų gebėjimų orientacinių metmenų reikšmę, nes juose verslumo ugdymui skiriama tokia pat didelė svarba kaip ir matematikai, problemų sprendimo metodikai, komunikacijai, užsienio kalbų žinioms bei kitiems gebėjimams;

65. ragina Komisiją skatinti verslumo mokymąsi bendrojo ugdymo ir aukštosiose mokyklose, o praktiniai įgūdžiai turėtų būti įgyjami verslininkams tiesiogiai bendraujant su moksleiviams bei studentams ir pasitelkiant savišvietą – tam reikėtų skirti didelį dėmesį;

66. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas įdiegti verslumo ugdymo ir mokymo programas arba patobulinti dabar vykdomų programų kokybę;

67. pabrėžia, jog reikia diegti supažindinimo su verslumu ir su juo susijusių įgūdžių tobulinimo programas jau pradinio ugdymo etape, kad būtų skatinami jaunosios kartos novatoriški gebėjimai ir noras eksperimentuoti;

68. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pajėgios įgyvendinti tokias ugdymo programas, kurios skatintų jaunimo verslumą tam tikruose regionui svarbiuose ekonomikos sektoriuose ir prisidėtų prie atitinkamo ekonomikos sektoriaus, kaip, beje, ir prie viso regiono vystymosi;

69. pabrėžia, jog svarbus pradedančiųjų ir būsimųjų verslininkų tarpusavio dialogas – toks, kokį skatina Europos programa „Erasmus jaunesiems verslininkams“;

70. pabrėžia, kad kai kurie VER apdovanojimą gavę regionai rimtai įsitraukė į šią programą ir pasiekė savo verslininkams labai palankių rezultatų. Programa siūlo būsimiems verslininkams mokytis jau įsisteigusiose MVL, kuriose patyrę verslininkai savo ruožtu gauna naudos dirbdami su jaunais, motyvuotais (būsimaisiais) verslininkais, padedančiais jiems naujai pažvelgti į kai kuriuos savo kasdienybės iššūkius (gamyboje ar darbo procesuose). Taigi esama daug galimybių didinti tokiuose mainuose dalyvaujančių bendrovių inovacijų pajėgumus;

71. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu toliau skatinti socialinį verslumą kaip vertingą alternatyvą tradiciniams verslo vykdymo būdams – tiek siekiant pelno, tiek jo nesiekiant. Socialinis verslumas gali būti labai naudinga verslo veikla, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad tebesitęsiančios finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis būtina vykdyti tvaresnę verslo veiklą;

Aplinkos, kurioje verslininkai galėtų išnaudoti savo potencialą ir augti, kūrimas

72. pripažįsta, kad reikėtų aktyviau skatinti įmones ir būsimus verslininkus pasinaudoti galimybėmis, kurias atveria bendroji rinka;

73. skatina Komisiją ir valstybes nares veiksmingai šalinti dar tebeišylančias kliūtis verslumui, kaip nurodyta veiksmų plano antrajame ramstyje; be to, mano, kad verslininkai ir savarankiškai dirbantys asmenys neturėtų būti diskriminuojami socialinio draudimo sistemose;

74. atkreipia dėmesį į tai, kad valdžios institucijoms reikalinga Europos Sąjungos parama, kad jos galėtų investuoti į kokybišką transporto ar skaitmeninę infrastruktūrą ir taip sukurti įmonių kūrimui palankią aplinką;

75. atkreipia specialų dėmesį į tai, kad ateityje keletas šimtų tūkstančių vyresnio amžiaus įmonių savininkų ES turės perduoti savo įmones į kitos kartos rankas arba jas uždaryti. Todėl reikės įgyvendinti įmonių perėmimo strategijas ir didinti informuotumą apie šią problemą. Šiuo požiūriu Regionų Komitetas pakartoja savo nuomonėje dėl Regioninės pagalbos teikimo gairių ⁽⁴⁾ pareikštą prašymą pagalbą veiklos atnaujinimui laikyti atitinkančia NRP gairėse nustatytus reikalavimus pagalbai gauti;

76. pritaria, kad reikėtų supaprastinti bankroto procedūras siekiant suteikti verslininkams antrą šansą;

Sektinų pavyzdžių ir verslumo propagavimas konkrečiose tikslinėse grupėse

77. mano, kad labai svarbu nuolat šalinti su įmonių steigimu, plėtra arba filialų steigimu susijusią biurokratiją;

78. palaiko mintį puoselėti konkrečių tikslinių grupių verslumą atsižvelgiant į konkrečius joms kylančius iššūkius;

79. akcentuoja, kad ES ekonomikoje lemiamą vaidmenį atlieka vyresnio amžiaus verslininkai, ir pabrėžia, kad atsižvelgiant į demografinius procesus tikėtina, jog jų vaidmuo išaugs;

⁽⁴⁾ 2013 m. sausio 31 d. RK nuomonė CDR2232-2012_00_00TRA_AC, 49 punktas

80. palankiai vertina tai, kad veiksmų plane akcentuojamas vyresnio amžiaus asmenų vaidmuo, nes jie laikomi vertingu verslumo ES ištekliumi, ir tokiu būdu sudaroma galimybė sinergijai su socialine politika siekiant padidinti vyresnės nei 50 metų kartos ekonominę aktyvumą;

81. pabrėžia, kad vyresni darbuotojai, turintys didelę darbo patirtį, yra naudingas žinių šaltinis ir jų pagalba yra neįkainojama padedant naujai verslininkų kartai steigti ar vystyti bendroves;

82. sutinka, kad vietos ir regionų lygmens verslo rėmėjai turi ir toliau ieškoti darbo metodų, kurie leistų vyresniems darbuotojams savo noru išlikti darbingiems ir padėtų sudaryti daugiau galimybių įdarbinti studentus ir pradedančiuosius verslininkus (įgyvendinant kuravimo programas);

83. šiuo aspektu rekomenduoja propaguoti „vyresnių žmonių aktyvumo“ požiūrį visuomenėje. Vyresnių žmonių aktyvumas atneša naudos ne tik tiesiogiai juo suinteresuotiems asmenims – tai taip pat gali būti augimo ir inovacijų šaltinis. Vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančios asmenys galėtų toliau ieškoti „auksinių galimybių“, kurias siūlo „senjorų ekonomika“, ir propaguoti jas, o tai bus labai glaudžiai susiję su kintančiu požiūriu į naują, amžių akcentuojančią politiką;

84. pabrėžia, kad kai kurie Europos regionai jau nustatė konkrečias tikslines grupes siekdami padidinti jų verslumo potencialą, ir ragina kitus regionus pasinaudoti sukauptomis žiniomis; tinkamas pavyzdys būtų Apulijos regione įgyvendinta programa „Principi Attivi“;

Europos inovacinio potencialo didinimas skatinant verslumą

85. pritaria, kad ekologiškoje ekonomikoje slypi ganėtinai didelis inovacinis potencialas ir kad Europos MVĮ galėtų veiksmingiau tuo pasinaudoti;

86. pabrėžia, kad verslo inkubatoriai, klasterių iniciatyvos ir klasteriai gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant sklandesnę mokslinės praktinės patirties perdavimą realiajai ekonomikai ir patikimų žinių platinimą joje ir stiprinant regionų ekonomikos konkurencingumą ir aktyvumą. Komitetas taip pat ragina skatinti prekybą mokslo žiniomis;

87. pabrėžia, kad daugelyje VER apdovanojimą gavusių regionų esama perspektyvių pavyzdžių – naujiems verslininkams skirtos klasterių iniciatyvos ir inkubaciniai centrai sudarė sąlygas atsirasti naujiems, augimo potencialą turintiems produktams ir paslaugoms. Tokios sėkmės pavyzdžiai būtų Eco World Styria Štirijoje (2013 m. VER regionas), Golm Science Park Brandenburge (2011 m. VER regionas) ar Science Park su inkubatoriumi Mursijos regione (2011 m. VER regionas);

88. palankiai vertina Europos įmonių tinklo stiprinimą ir tai, kad didinamas biudžetas, skirtas konkrečiam tikslui – „Galimybės patekti į rinkas gerinimas“, kurį remia šis tinklas;

89. ragina siekti, kad Europos įmonių tinkle būtų atstovaujama visiems atitinkamiems regioniniams subjektams, tokiu būdu apimant visus skirtingus MVĮ tipus ir užmezgant stipresnius ryšius.

2013 m. spalio 9 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO